

Nemzeti Társalkodó.

Augustus' 11-dik napján 1832.

A' Szárnyas Posta' hírmondása.

A' napokban kimentem vendégeim számára vadászni, 's csak hamar egy vad lúdat lőttem, de mely nagy vólt bámulásom, midőn szárnya alatt egy felfacsart (roullirozott) fa hájat találtam, mely veres tentával sűrűn tele vólt írva. — No gondolám magamban így vadász talám soha sem járt, hogy *többre* akadjon mint remélte vólna, 's hogy éppen ily esmeretlen írást vigyen haza zsákmányul. Nagy volt ujságkivánásom, de még nagyobb makacsságom, 's így visszatérő útamban nem bontottam azt fel — Haza érvén a' lúd a' konyhán, az írás a' házban munka alá véte-tett. — Az *első* hogy jó vólt azt csak a' Jelen ítélhette-meg, a' *másodikat* a' Jöven-dőnek is által adni czélom. — Imhol tartal-ma: „A' nagy föld lakossihoz.“

„Míg köztetek laktam, feleállatimnak (Nebenthiere) szenvedtetéseikben én is mint köz-zületek sokan gyönyörüségem találtam, do-bogott a' szívem, ha egy nyúlat *társával* a' zöld vetésen játszodva örvendezni megszem-léltem, 's addig nem nyughattam mig csöm-

mel boldogságoknak örökre véget nem vettem, nem kívántam én húsokat, hanem őket csak agyon löni volt kedvem, 's halálokat is csak győzedelmem zálogául ohajtottam, szóval *nagy vadász* voltam. — Egykor újra vadászni mentem, de a' helyett, hogy zsákmányt vittem volna haza ez úttal, magam vittem-el zsákmányúl, a' *feneketlen* tóban egy rossz csónak elsűjjejt, a' réczék elrepültek, magam pedig a' vizméjbe merültem, — Omne movet urna nomen — gondolám magamban: Heute roth morgen todt — La mort est la vie, et la vie 'n est que la mort 'sat. — Búcsut vettem vala már a' világtól, 's ezen literaturai csekély jártasságomból merített zavaros szókat nevekedő hathatossággal mind sűrűbb zavarékok váltották vala fel; míg végtére megszűntem lenni. —

Vége már Pistának

Mert néki sírt ásnak

Már hólnap másnak

Ismét sírt ásnak *

Igen de Pista nem hólt-meg ez úttal. — A' nemlétbe helyeztetve magamat, vagy helyesebben mondva, a' nemlétbe helyeztettve ** egyszer csak azt kezdtem észre venni, hogy én még tudok észrevételeket tenni: — ezen kábuló gondolat mind tisztábbá, érthetőbbé lett, míg végtére kételkedni kezdtem

* Nép Dal,

** Különös egy állapot vala ez, melyet csak némely Philosophisták érthetnek.

halálomról, majd egy bádjadts zúgás ütötte-meg fülemet, mely lassanként nevedett; végtére szemem kinyilván — mit láttam? — Egy kies tájékat, magamat pedig tulajdon magamat egy mohos szirt öbléből csergedező ezüst (nem igen rég holtam-meg úgy-é?) folyónak partján; egy terepély tölgynek árnyékában pihenni. Gondoltam az Isten maghatártalan irgalmatosságából talám a' mennyországba juttatott, de csak hamar érzettem, hogy még ember vagyok, derekam fájt; fejem kábult volt, bádjadtságom oly nagy, hogy megmozdulni sem tudtam. — Annyit gondoltam, hálálkoztam, szunnyadoztam, míg végtére egy méj álomba merültem, melynek tartóssága volt, hiszem, közel egy örökkévalóság; végtére ébredezni kezdvén, magamat a' bájok özönében érzettem. Rósa párnán szenderedtem 'sat. (Na ismét!) — oly érzés fogta vala el érzékimet, mintha nálatok a' *nagy földön* a' nyári hév-napoknak estvéjén egy víz esésnek megújító csepjei alatt, virágokkal ékesített leánykákknak repdeső tánczai tesztetették volna álmaimat, mintha ezüst hangjok a' lehulló cseppeknek zajgásokkal egyesülve, lehelletem könnyitni, szenderedésem édesíteni kívánták volna, figyelmezve nehogy felébresszenek, ne hogy elmerült képzetem előtt egészen elhaljanak; — szemeim felnyitván álmaimat megtestesülve láttam magam körül. Ekkor gondoltam, talám csak ugyan mennyben vagyok, 's csak álmodtam midőn

ezt kétségbe hoztam vala, de azonban érzeni kezdtem, hogy nagyon ehetném, főképp nagyra nőtt ez, midőn egy öreg kinek századokra mutató ezüst fűrtjei közt szemei ifjonczi tűzzel fénylettek, nekem tápláló 's frissítő gyümölcsöket adott által; nem sokat fontolgattam valyon rangommal megegyezhető-é, hogy még egyem mint egy ember, vagy nem? hanem jól hozzá láttam; már most valójában nem tudhattam hol vagyok; annyit láttam, hogy a' lányok oly ártatlan mérések, mint nálatok az írók igyekeznek (nem sok előmenetellel) a' Gurlikat eléadni, mint a' kitanúlt szépségek vagy a' teprenkedéseket (Blödigkeit) elleplezni kívánó falusi lányok törekednek (de haszonlalan) magokat viselni; — láttam hogy a' férjfiak a' jóllétnek a' megelégedésnek képei; hogy az öregek tekintetjeik nem kihúlt szivet, nem békételenséget, nem 'simbességet árulnak-el, hanem vidám atyai részvételre mutatnak; — tapasztaltam, hogy engemet ezen boldogok szeretnek: — elég okom vólt tehát elhatározni magamat, hogy itt múlassak míg megszenvédnek.

Több esztendeje már, hogy itt lakom, hogy az egyszerű természetnek még el nem romlott keblében valódi boldogságot kostolok, hogy azon rokon egyetértést egyetérzést (hármoniát) tapasztalom, melynek sajátása nálatok csak az úgy nevezett álom látóknak ébred-fel szívekben * — Imhol e-

* Ezen szent hármonia a' nagy földön csak hasz-

zen kis világnak mostani állása és története (históriája): —

Fekvésének kiessége tökéletes, ezt leírni nem merem, mert a' virtust, a' szeretetet, a' szépséget, tinta lével, vagy más festékkel ábrázolni kívánni mindenkor csak nevetséges vakmerőség.

A' lakosok az egész nagy teremtésben csak kis hazájokat esmerik, hogy még vannak más tájakok, más állatok, arról nem is álmodnak, mert a' boldog hazájokat körül övedző meredek szikla ormok híven megörzik ezen földi Édent, ne hogy a' nagy világ' lakossa mérges lehelletével elfonyaszsa virágít; bé vagy kimenetel emberek számára egy sincs, csak a' feljebb említett folyó tudott magának a' szirtek között századok eltelések alatt akkora útat furni, hol a' lakosok boldogítására magát bélophassa, ez is minekutánna áldását ki árasztotta, kénytelen ezer cseppekbe eloszolva a' sziklák repedési között kivándorolni. — Hihetőleg a' sziklákna' tulsó oldalai is hasonlólag hozzá járulhatatlanok, mert soha ember, vagy más földön csuszó állat a' bérceken nem láttatott. Csak a' nagyobb madarak vetik-meg a' sziklák komoly intéseket, kik mérészen emelkednek-fel a' homályba, de ezek is vakmerőségekért hiszem csak hamar lakolnak, mert

talán ábrándozásoknak tartatik — miért? csak azért mivel ezt a' műveltségnek legfelsőbb polcza sem tudta itt e' földön elé mutatni eddig elé. —

hosszátok repülnek. — De hát miként juthattam én ide? — Hogy a' nagy földön egy tóba elmerültem, hogy egy szikla oldalából kirohanó folyó mellett felébredtem ezt tudom, a' többit csak gyanitom, gondolatimat pedig hasztalan nem közlöm, mert a' nagy föld emberei valamint minden hasznos és haszontalan tárgy felől úgy ezen útam felől is tudnak bőven elég jót rosszat gondolni nálam nélkül is. —

A' természetnek bája őket is alkalmaztosokká tette a' vallásos szent érzéseknek elfogadásokra, jóllehet ezek még homályoson nyugosznak keblekben. — Hiszik, hogy van egy Fő Alkotó, mely mint tökéletes jóság, minden teremtményeit boldogságra teremtette, valamint ezt folyvást tapasztalják — hiszik, hogy ezen Fő Alkotó teremtményeit örök életre teremtette, melyeknek jelen testek meghalnak ugyan, de lelkek új testekbe mennek által, még pedig azon emberek, kik jámborúl éltek-át emberi élteket, maradékaiknak testekben költöznek által, kik társaikkal ellenségeskedésben éltek, azok ellenségeiknek maradékaikban születtenek újjá; — kik háládatlanok voltak a' fő Alkotóhoz, kik tökéletes jóságát menyiben emberi erejek engedték követni nem igyekeztek, azok állatokban lelik-fel új élteket. — Ezen bal hit kapcsolja őket örökre öszve — ez viszi véghez, hogy az anya vidámon néz a' nagyatyja sírjára, midőn az unokát mejjén apolgatja; — innen ered, hogy az ellenség tulajdon mag-

zatjában engesztelődik-meg elhunyt ellensé-
giyel; — ez oka hogy ezen emberek a' köz-
tek lévő állatokat, kikben eltévelyedett em-
ber társaiknak vélik fellelni lelkeket, sajnál-
kozva apolgatják, hogy ezekkel békesség-
ben élnek, velek egy fáról szakasztják-le a'
gyümölcsöket, velek egy barlangban nyugosz-
szak-ki álmokat, csak a' nagyobb szárnya-
sok vonják magokat vadon-el a' lakosoktól,
melyek mint látszik a' nagy földön tapaszt-
alták az emberi míveltséget, ezekről azt hi-
szik a' lakosok, hogy a' legnagyobb gonosz-
tévő embereknek átköltözött lakhelyek, és
szív szakadva várják, hogy ezen hünösök le-
vegői rabságok kitelvén újra társaságokba jö-
hessenek. —

Itt nincs polgári (civilis) törvénykönyv,
mert minden mindené; — nincs büntető (cri-
minalis) törvénykönyv, mert a' hibázóknak
büntetéseket a' természetre bízzák: — követ-
kezőleg nincs Törvénytévő, nincs Bíró; nincs
Végrahajtó, szóval nincs alsóbb és felsőbb. —
Nincs duellum mert nincs megbántás, nincs
point d' honneur mert nincs huntzfut; — itt
nincs irigység, harag, megbántás, boszszu-
állás, lelkiesméret mardosása, mert több gyü-
mölcs van mint éhező, bővebb forrás
mint szomjuhozó, a' szikla üregében tága-
sabb nyugvó hely mint elfáradt, — mert nincs
hideg tél sem aszályos nyár, hanem a' tavasz
's az őszi egymást váltják-fel; — mert a' sze-
relem itt maga tisztaságában boldogít, mely
nem válik bujaságra, midőn a' mértéklet-

lenséget csak az éhezés szüli *), nem gerjeszti a' vágyokat megtestesíthetetlen formákra, midőn a' valóság' jelenléte szükségtelenné teszi az idétlen utánozásokat, mert minden gyönyörűségek, minden lakost egyaránt befogadnak hús keblekbe. —

Itt az aszszonyok az anyai örömeket fájdalmi nélkül kostolják, mert testek még állati erőben vannak, mert lelkek bizodalommal teljesekek; — a' férjfiak az emberi művelődéssel kifejlődött lelki 's testi betegségeket nem esmerik; — az öregek csak egy betegséget esmernek, mely őket megavult testekből egy nyugalmas álom alatt szokta megújult formákba átköltöztetni, 's így áldva várják a' betegséget mely oly jó oly megkönnyítő.

Midőn új nyelveket már jobban tudtam egy öreg elbeszélte kis világjok történetét, melyet mindnyájan tudnak, a' nélkül, hogy annak megtanulására életek egy harmad részét fordították volna. — Ez a' következő: — „*Regen* így szólt az öreg *) „eleink a' folyó „mellett egy holt esmeretlen állatra találtak, „melynek álla, pofáji és aja kikopaszok voltak, „melynek különböző színü és formáju „több darab lehúzható bőrei voltak, szóval „mely olyan volt mint te, midőn legelőbb

A' szabad állat nem eszi agyon magát a' vadon zöldségein, csak az istalos marha hasad-ki a' buja füven.

* Nincs itt esztendő, nap percz, melyekre a' boldogtalan eloszsa fáradságos útját, hogy azt rövidebbnek képzelhesse. — A' boldog az időben az örökkévalóságot találja-fel.

„feltaláltunk a' folyó mellett — ennek lelke
 „nem ment új testbe által, hanem ugyan-
 „abban újult-meg, éppen úgy mint a' tiéd;
 „sajnálva néztünk ezen szegény bűnösre, ki-
 „nek büntetése megújíttatni látszott, de
 „mint a' következés megmútatta megszaba-
 „dulásának ideje közel volt: kopasz pofájin,
 „ajakin és állán a' szőr lassanként megnőtt,
 „utálatos burok bőre elhullott és belőle las-
 „sanként ember lett, még pedig milyen? —
 „e' tett minket boldoggá, ez esmertette-meg
 „velünk, hogy van egy fő Alkotó, hogy mi
 „örökké élünk, hogy a' jó megjutalmaztatik,
 „a' rosznak következése is rosz. — Végtére
 „elhagyván testét közinkbe költözött, 's már
 „itt van ő köztünk „kiáltá az öreg elragad-
 „tatással“ „itt van ő köztünk, de hogy me-
 „lyik azt nem tudhatjuk, azért hát mindnyá-
 „jan mindnyájunkat szeretjük, ne hogy jól-
 „tévönket megbántsuk, — lásd „folytatá az
 „öreg reszkető hangon“ azért vittünk mi
 „téged oly nagy gonddal barlangunkba mi-
 „dön meghalva feltaláltunk vala a' folyó mel-
 „lett, azért kívántuk halálod 's felébredé-
 „sed megédesíteni, mivel megmondotta vala
 „nekünk Jóltévőnk, midőn még eleinkben
 „éltünk, hogy nekie vagyon egy ifjabb test-
 „vére ki sok idővel utánna meg lehet hogy
 „hasonló módon kezeinkbe fog jöni, és meg-
 „hagyta, hogy ennek holt testét melenges-
 „sük, mert ugyan abban fog ez is felébredni,
 „és hogy ezt lássuk jó szívvel; — jer nézd
 „meg azon kőszálat melyet jóltévőnk egy

„hegyes valamivel egybe karczolt, 's mely-
 „ről meghagyta, hogy néked mikor eljössz
 „megmutassuk.“ (végzete következik).

Egy lelki szegény fillérkéje az árva Nemzeti Társalkodó számára.

A' napokban bévezetteték hozzám is, a'
 több lelki szegények között, egy kolduló gyer-
 mek; kezében tartott perselyére e' vala, nagy
 betűkkel metszve: *árva Nemzeti Társalkodó*.
 Gyanítám, hogy az az ő neve; 's így mon-
 dá maga is. Csak nem öszveolvadt szívem a'
 szánakozó-érzések hevétől; nyomorult sorsát
 tárgyozó panaszaira. Egyszerre több gondo-
 latok lepék-meg lelkemet az érzékeny látás-
 ra. Elgondolám, mennyi jót, szépet, hasz-
 not, és gyönyörűséget szerezhethetne még idő-
 vel egy olyan gyermek mint ő, hazájának,
 és nemzetének, kedvezőbb környülállások és
 érzésektől apolgattatva, elgondolám azt a'
 kárt, és gyalázatot, mely az ő elmecevézé-
 séből fog mindnyájunkra háromlani. Pana-
 szolja, hogy mind eddig inkább csak némely
 lelki szegények alami'snája táplálta nyomo-
 rult életét, holott neki, mint nem közönsé-
 ges koldusnak csak gazdag alamisna kell, vagy
 semmi. Mint az uralkodó szolga úgy indul-
 meg a' föld, a' kevély koldus alatt. Ön val-
 lomása szerint: „a' lelki gazdagok bészárják
 előtte kincstárjokat, a' szegények pedig e-
 gészen kiüritik fejeket, hogy fillér értékű
 gondolatjokat perselyébe hányják.“ Mint ár-

va gyermektől nem kívánhatám, hogy az alamisna becsének mértékéről helyes esme-rettel bírjon, azt sem, hogy a' lelki szegények boldogságát értse: de feltevém magamban, hogy vele, ezen fontos tárgyról, és árva sorsáról bővebb értekezésbe ereszkedjem, melyre nézve kérdém tőle: Mit gondolsz édes fiam! érdemesek é azok gunyolásodra, kik eddig, mint panaszodból kitetszik, fillérkéjekkel táplálgattak? A' ki magát egészen kiüríti, hogy te élhess, nem méltó é háladatos érzésidre? Látod fiam, azon gazdagok' temérdek kincseik mellett, kik köztünk elég nagy számmal vannak, eddig a' süketől egészen megemésztethetél volna. Ugyan, hogy mered mégis azon jó szívü, sorodat tehetségekhez képest apolगतó lelki szegényeket sértegetni! Bizonyos vagy é te, abban, hogy most minden háznál érzékenyen elzokogott panaszid, a' gazdagok szívét irántad annyira megilletik, hogy tovább nem fogsz szenvedni? Ha ez nem talál megtörténni, a' mit én nem örömet teszek-fel; de a' ki esmeri az embereket felteheti, úgy nem más, hanem önnön magad leszel gyilkosod. Ha ezentúl, a' gazdagok nem akarnak, a' szegények pedig nem mérnek adni: úgy mi lesz belőled? Jobb nem, mint nyomorultul élni? Ezt nem tudom honnan tanulhattad; egy hely, egy sors, és állapot sincsen olyan mostoha az életben, melyet megdicsőíteni, vagy azzal a' mit abban cselekszünk, vagy azzal a' mit szenvedünk, ne lehetne. Valyon

nem lehetne é remélned, hogy azok a' lelki szegények, kik eddig elő perselyedbe vetett fillérjekkel gédelgettek, a' jótétel örömeitől lelkesítve, minden erejeket oda egyesítik, hogy tehetőségek' nevedésével, ezután mint eddig becsesebb ajándékokkal kedveskedheszenek? A' szegényből lehet még gazdag is; 's a' nemes szívüt az iparkodásra, mint a' segedelem adhatás érzése, mint a' köz haszon terjeszthetésére való vágyodás, oly erős mértékben semmi sem lelkesíti. Vigyázz fiam! ne sérts senkit, különösen jóltévőidet, ha azok szegények is. A' szűk érték mellett lehet valakinek gazdag érzése, lehet erős akaratja is, a' köz jó eszközlésére egy olyan elszántsága, mely csudákat tehet. A' nemes nagyra vágyás hatalmas rugója a' nagy tetteknek, de a' hiu dicsőség szomjuhozás, kimondhatatlan akadályokat állit az előhaladás útjára. Adja az Isten, jó gyermek! hogy hited ereje legyen képes a' kösziklákat is helyekből kimozdítani: úgy reánk lelki szegényekre több szükséged nem lejjend. Mi, néked hosszás életet, virágzó szerencsét ohajtva, engedelmet kérünk, ha perselyedbe rangodhoz illő alamisnát nem vethettünk!

Ezen észrevételemet, és magam kinyilatkoztatását, a' nemzet árvája nem hagyja szó nélkül; hanem így felele vissza: Uram megengedjen! én nem sérteni, csak buzdítani akarok érzékeny panaszimmal. Mint nevem-is mutatja, az egész nemzettel atyafiságos egybeköttetésben vagyok: hogy nevelte-

tésem, és virágzó sorsra való eljuthatásom, köz-költséggel és munkássággal eszközöltesék, szinte van jusom megkivánni. Én nem magamnak, hanem mindennek akarok élettemmel használni. Ha elhagyattatott sorsomat érző szívem, olyan szókat is talált nyelvemre felküldeni, melyeket valaki sértésnek vehetne; imé kész vagyok magam-is engedelmet esedezni; 's ez bizonyíthatja, hogy kevély koldus nem vagyok. Azonban azt-is megjegyzem jó uram hozzám intézett szavaira: hogy engemet nem értett jól. Azt én nem állítom hogy egyáltalában csak a' lelki szegényektől, a' gazdagoktól pedig nem vettem volna segedelmet. Hazudni egy árvának; egy egész nemzet sőt éppen gyám anyja előtt, nem szemtelenség, hanem gonoszság-is lenne. Ha azt állítanám, hogy gazdag alamisnát kapok, mindenektől látható nyomorult sorsom, könnyen azt gyaníthatná: hogy én csaló vagyok; mert a' segedelmet eltékozolván, nemzetemet, különösen jóltévőimet, alatsor-sommal gyalázom. Ezt a' vádat én meg nem bírom. Nékem elrendeltetésem szerint, nevezetes helyeket, és személyeket kellene meglátogatnom. Ehez képest a' mostaninál, tisztább, jobb szabásu, és izlésü öltözetre lenne szükségem: igen de, ez a' fillérkéből ki nem telik: meg kell vallanom hát hogy szükségét látok. Adjon ki ki tehetségéhez képest, de ki ki, és nem csak némely; adjon, mint a' jó gazda, őt és újat; háládatosan fogadom mindeniket. Nem kívánom, hogy va-

Jaki idegen nemzet kincseiből költsönözzön, sőt meg kell vallanom, hogy rajtam; alig segíthet valami többet, mint a' hazai földön termett, 's velem valamely jeles hazafi által buzgó indulattal közöltt alamisna. — A' mint gyanitom, jó uram, a' lelki szegények közé tartozik, magát panaszos kinyilatkoztatásom által megsértettetnek-is találja, Vajha mind azok, kik rajtam segíthetnének olyan érzékenyek lennének mint jó uram! úgy én panaszimban czélt érve, nem csak magam boldogulnék; hanem másokat-is boldogithatnék. Látom, hogy jó uram nem fenyeget azzal hogy kiáll az adakozás pályájáról. Nem-is hazafi az, uram, a' ki a' köz-jóért nem tud semmi sérelmet elszenvedni. A' gyermek járni soha sem tanulna-meg, ha legelső földre esése után többé lépni nem merne vagy nem akarna. Mint mindenek tudhatják, én sem maradtam pályámon minden sérelem nélkül; de ez engemet el nem tartóztat, a' kinézett, és másoknak-is fel mutatott czél-felé való törekedésemtől. Melyik, és hol lehet az a' szép czél, melyhez akadályoztatás nélkül lehetne eljutni? A' dicsőséget a' győzelem, a' győzedelmet az akadályokon való erőttevés eszközli. A' ki ezt jó uram, így nem érti, az nem fog nyerni soha győzedelmet, 's éppen azért dicsősséget sem fog aratni. Békéljünk-meg együtt fogjunk kezet a' köz-jóra: de azzal a' nemes elszántsággal, hogy tudjunk szenvedni-is. Én ígérem, hogy majd, ha gazda-

gább alámisnát nyerek, hasznaiból részeltetem jó uramat-is: addig pedig, az Istenre kérem! a' mivel tud, segítsen az árván; mert valami-is jobb, mint semmi.

Minthogy a' lelki szegényék legalább a' köz-vélekedés szerint egyszersmind együgyűek és az én együgyűségem kész volt az engedelemre és békességre, minekelőtte tölem eltávozott volna, még így szóllék hozzája: Még egyre, sorsodatt előttem elpanaszlott árva, figyelmeztetek: nemes szivü vezetőd ne gondold, hogy fontos kötelességünk, és a' köz várakozásnak eleget téssen, ha téged csak a' másoktól gyűlt alamisnával táplál. Mivel ő, ennél többre, alkalmas, többre-is köteles. Ha a' házanként gyűlt alamisna igen kevés, 's a' mellett talám még igen sovány természetü-is: ő adjon többet, és jobbakat. Ha azt állitaná, hogy elég áldozat tőle a' te vezetéssed; úgy bátran szemére lobbant-hatod hogy a' tehetősebbek ellen együtt elszort panaszotok terhe ötet-is egész súllyal nyomja. Minden ember annyit köteles tenni a' köz-jóra, a' mennyi tőle, testének és lelkének minden erejét használva kitelik. A' ki csak egy fillért ad, de magát egészszen kiürítve, a' köz-jóra, érdemesebb fia vagy leánya a' hazának mint a' ki bőv kincstárjából, ezereket haladó summát ad, érteke alig észrevehető csonkulásával. A' te vezetőd gazdag, ne hidjed, hogy csak szükségből, vagy nyereség kívánásból ajánlotta magát vezérlésedre, nem, meg vagyok győződve azon ki-

nézésből cselekedte, hogy téged a' köz-jó hasznára neveljen, hogy te szükséget ne szenvedj, még akkor-is mikor mások irántad könnyőreletlenek találnának lenni. A' minap örömmel vevők észre, hogy a' Nagy Teleki Sámuel remek képével ajándékoza-meg tégedet, tudhatod milyen jó szível fogadánk akkor mindnyájan. Bír ő, még több ilyen becsű ajándékokkal-is; ő magában-is sokáig pottolhatná szükségidet: de remélem, a' nemzet nem lesz annyira igazságtalan, 's önnön maga iránt annyira érzéketlen, hogy egytől várja mind azt, a' mivel minden tartozik. Most már nagy reménységű gyermek, menj más házhoz, én téged szeretlek, sorsod szívenemen fekszik, ha abban a' mértékben tudnálak boldogítani, a' melyben boldogságod ohajtom, nemzetemnek egykor méltó dicsekedése lehetnél.

Lelki Szegény
barátod.

A' jó cseléd.

Maezel János Bostonban egy fa embert csinált mely csizrát köntöst takarít, házat seper ágyat vet, pipát tölt 'sat. Egy ily fa szolgának árra 200 Dollár, éppen nem drága ha meggondoljuk hogy unokáról unokára örökösíthető, nem eszik, nem iszik, nem gorombáskodik, nem lop, nem hazud — 'sat. Bár minden cseléd ilyen lenne!